

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

Tham khảo những bài văn hay trình bày, phân tích cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca (Thanh Thảo) - Để học tốt môn Ngữ Văn lớp 12

Đề bài: Trình bày cảm nhận của anh/chị về bài thơ “Đàn ghi ta của Lorca” của Thanh Thảo.

Top 3 bài văn phân tích cảm nhận về bài Đàn ghi ta của Lorca hay nhất

Bài số 1:

Là một nhà thơ lớn của Tây Ban Nha hiện đại, Lorca đã đem được chất dân gian Andalusia cùng sức sống của xứ sở bò tót vào thơ mình. Lại thạo dân nhạc, ông thường thích đi khắp xứ như một gã Digan đơn độc mà hát lên những bài thơ của mình như những khúc romance, ballad. Bởi vậy, Lorca như một nghệ sĩ kép : thi sĩ kiêm nhạc sĩ. Đàn ghi-ta của Lorca chính là một lối thơ mà ở đó lời thơ đã hòa vào nét nhạc, hình tượng thơ đã cùng cấu trúc nhạc bay đôi. Thậm chí, để tiếng nói của thơ mình thêm phong phú, Thanh Thảo còn mô phỏng những âm thanh tựa tựa các nốt đàn ghita, mô phỏng cả lối diễn tấu vẫn thường đệm cho người hát khi diễn nữa.

Thanh Thảo đã chọn thời điểm bi phẫn nhất của cuộc đời Lorca cho cảm hứng của thi phẩm : lúc ông bị bắn chết. Lorca luôn dự cảm và bị ám ảnh khôn nguôi bởi cái chết. Nhưng ông cũng không thể ngờ cái chết phũ phàng nhất đã ập xuống thân phận mình. Đối với lòng tiếc thương, mọi cái chết đều ngang trái. Cái chết của Lorca càng ngang trái bội phần. Vì ông bị phatxit giết hại khi mới 37 tuổi, xác ông còn bị chúng quăng xuống một cái giếng để phi tang. Mất mát kinh hoàng là thế, nhưng oái oăm thay, cái chết còn là một giải thoát. Giải thoát bất đắc dĩ nhưng hoàn toàn. Hẳn suy tư Thanh Thảo đã bị vây ám giữa những phản trái kia của cái chết. Nhất là lúc anh đọc được cái câu như một lời nguyện cuối, một di chúc viết sớm của Lorca: Khi tôi chết hãy chôn tôi với cây đàn ghi-ta. Và thế là thi phẩm đã tự chọn cho nó một hình hài: vừa là thơ viếng vừa như một bi ca.

Thanh Thảo chọn viết về Lorca toàn là những thi ảnh rất siêu thực trong thế giới nghệ thuật của chính Lorca, mà sau những lãng quên chúng vẫn không thôi đeo bám Thanh Thảo: đàn ghita, bài ca mộng du, con ngựa đen, vàng trắng đỏ, chàng kĩ sĩ đơn độc, áo choàng đầu sĩ, sắc máu đầu trường, cô gái Di gan, lá bùa hộ mệnh, hoa tử đinh hương (hoa lila)... Và, tất nhiên, làm sao có thể thiếu được dòng sông cùng với cỏ mọc hoang vốn là những hình ảnh - biểu tượng từ lâu vẫn miên man với ngòi thơ Thanh Thảo . Nhờ đó, hình tượng Lorca và suy cảm Thanh Thảo đã nói chung một thứ tiếng là dòng thi liệu đã trộn vào nhau đó.

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

Trong bài thơ, Thanh Thảo có dùng những lối kết hợp khá phổ biến ở thơ tượng trưng. Ta gặp những Tiếng đàn bọt nước, tiếng ghi-ta nâu, tiếng ghi-ta lá xanh, tiếng ghi-ta tròn, tiếng ghita rờn rờn máu chảy, về miền đơn độc, vàng trắng chênh choáng, chôn cất tiếng đàn, đường chỉ tay, dòng sông rộng... Nhiều thi ảnh được tượng trưng hoá, khiến chúng có dạng một hình thể chứa nhiều hình ảnh. Đường chỉ tay là hiện thân của thiên mệnh. Đường chỉ tay đã đứt tượng trưng cho cú giáng phũ phàng trái ngang của số mệnh. Chiếc ghi-ta tượng trưng cho âm nhạc và thơ ca. Nó là cây đàn lia của chàng nghệ sĩ tài hoa. Chiếc ghita màu bạc là biến ảnh của chiếc ghi-ta nâu khi đã sang cõi khác. Đúng hơn, là chiếc ghi-ta đã sang cõi siêu sinh. Thi sĩ bơi trên chiếc ghi-ta chính là bơi trên con thuyền của thi ca đang vượt qua bến bờ sinh tử. Lá bùa cô gái di-gan là cái đẹp huyền bí. Xoáy nước là tai hoạ định mệnh trên dòng sông của số phận, cũng là cái dòng sông ranh giới giữa cõi sống và cõi chết, giữa thực tại và hư vô. Hành động ném lá bùa và ném trái tim đều giàu hàm ý tượng trưng về sự già từ, sự giải thoát của Lorca... Lối viết này không còn xa lạ đối với người đọc thơ Xuân Diệu, Hàn Mặc Tử, Bích Khê, Chế Lan Viên hay nhóm Xuân Thu nhã tập hồi Thơ Mới. Nhưng, nó đã được Thanh Thảo dùng nhuần nhị và hài hòa để tạo ra cho thơ mình một cách nói hàm súc. Riêng cái câu giọt nước mắt vàng trắng trong đoạn bày tỏ nỗi đau xót và tiếc thương trước cái chết hết sức thương tâm của Lorca mà lời thơ kết hợp cả tượng trưng thơ Đường với tượng trưng Thơ Mới:

“Không ai chôn cất tiếng đàn

tiếng đàn như cỏ mọc hoang

giọt nước mắt vàng trắng

long lanh trong đáy giếng”

cũng thấy được vẻ súc tích của nó. Có phải câu ấy được viết theo lối "nghệ thuật sắp đặt" không, mà cứ đơn giản y như đặt hai hình ảnh bên nhau : giọt nước mắt - vàng trắng thế thôi ? Giữa chúng chẳng có một quan hệ từ nào. Thì ra, lắm khi, việc tước bỏ quan hệ từ lại là cách gia tăng nghĩa cho hình ảnh và lời thơ. Vì giờ đây, giữa chúng lại có thể phát sinh nhiều kiểu quan hệ, tạo ra nhiều làn nghĩa: 1) quan hệ đẳng lập: giọt nước mắt (và) vàng trắng; 2) quan hệ song song: giọt nước mắt (với) vàng trắng; 3) quan hệ so sánh: giọt nước mắt (như) vàng trắng; 4) quan hệ sở hữu: giọt nước mắt (của) vàng trắng; 5) quan hệ đồng nhất: giọt nước mắt (là) vàng trắng... Người đọc có một thoáng phân vân: vậy ý thực của câu thơ sẽ theo nghĩa nào ? Nhưng thoáng ấy sẽ qua nhanh bởi chỉ có câu trả lời duy nhất: nó phải là sự giao thoa và lung linh của tất cả các làn nghĩa ấy.

Việc tái hiện sự kiện Lorca bị hành hình với những diễn biến phũ phàng, dù chỉ là chằm phá, cũng đã ít nhiều đem lại một cái "cốt" cho thi phẩm. Muốn kể, thì cũng kể được đôi chút. Tâm tư người đọc bị cuốn ngay vào mạch kể qua các diễn biến ấy với những kinh hoàng, đau đớn và tiếc thương cho một con người vô tội, một bậc tài hoa oan khuất. Nhưng, dường như cái mạch kia còn tuân theo các bước phát triển thuộc về cấu

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

trúc của một ca khúc nữa. Sự kiện Lorca bị hành hình vào bài thơ này đã dàn thành bốn phần nội dung với những khúc có dụng ý hẳn hoi về độ dài và tiết nhịp. Đầu tiên, phần giới thiệu, là hình ảnh Lorca theo lối ẩn tượng:

những tiếng đàn bọt nước /

Tây - ban - nha áo choàng đỏ gắt /

li-la li-la li-la /

đi lang thang về miền đơn độc /

với vàng trắng chói choáng /

trên yên ngựa mỗi mòn.

Tiếp nối, phần phát triển, Lorca bị giết :

Tây - ban - nha / hát nghêu ngao / bông kinh hoàng / áo choàng bê bết đỏ / Lorca bị điệu về bãi bắn / chàng đi như người mộng du.

Kế đó, phần cao trào, là nỗi tiếc thương trước sự thực phũ phàng: *tiếng ghi-ta nâu / bầu trời cô gái ấy / tiếng ghi-ta lá xanh biết mấy / tiếng ghi-ta tròn bọt nước vỡ tan / tiếng ghi-ta ròn ròn / máu chảy // không ai chôn cất tiếng đàn / tiếng đàn như cỏ mọc hoang / giọt nước mắt vàng trắng / long lanh trong đáy giếng.*

Và cuối cùng, phần kết, với hình ảnh Lorca lìa bỏ tất cả và giải thoát: *đường chỉ tay đã đứt / dòng sông rộng vô cùng / Lorca bơi sang ngang / trên chiếc ghi-ta màu bạc // chàng ném lá bùa cô gái di-gan / vào xoáy nước / chàng ném trái tim mình / vào lặng yên bất chợt / li-la li-la li-la...*

Sự có mặt của hai chuỗi li-la li-la li-la ở phần đầu và phần kết là thế. Thú thực, khi mới đọc bài thơ này trong tập Khối vuông Rubic, tôi thấy cái chuỗi kia là một nét lạ. Nhưng đọc kĩ hơn thì thấy hình như có một nghĩa lý nào đó hay hay, chứ không hẳn chỉ là những con âm rỗng nghĩa. Nhưng thực hư ra sao,. Mãi sau, đọc kĩ hơn vào cấu trúc mới vỡ lẽ : té ra đây lại là sự giao duyên kì thú của thơ và nhạc. Cụ thể là giao thoa giữa thanh âm và thi ảnh. Mở đầu là hai câu: *Những tiếng đàn bọt nước / Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt*. Thanh Thảo chọn hai hình ảnh này khởi đầu một thi phẩm giống như kiểu tạo những âm chủ cho một nhạc phẩm. Chúng là những tương phản kín đáo mà gay gắt : âm thanh hồn nhiên - sắc màu chói gắt, tiếng đàn thảo dân - áo choàng đầu sĩ, vẻ khiêm nhường - sự ngạo nghễ, niềm hân hoan - nỗi kinh hoàng, nghệ thuật - bạo lực, thân phận bọt bèo - thực tại tàn khốc... Cặp hình ảnh cứ ngỡ tương phùng nào ngờ lại tương tranh. Nội dung chủ đạo mà thi phẩm triển khai sẽ là phận người trong một hiện thực đầy tranh chấp đối chọi như thế. Rồi ngay sau hai câu mào đầu đó là chuỗi âm thanh li-la li-la li-la.

Cảm nhận về bài thơ *Đàn ghi ta của Lorca*

Nó như một chuỗi nốt đàn buông do người đệm đàn (ghi ta) lướt qua hàng dây để kết thúc phần dạo, đánh dấu khoảng ngắt cho người hát chính thức bắt lời trình diễn ca khúc. Và thi phẩm cũng kết thúc bằng sự trở lại của chuỗi âm thanh ấy. Nó tựa những tiếng đàn đệm cuối cùng nhằm tạo những dư âm sau khi lời hát đã ngừng. Ngẫu hứng mà đầy xao xuyến. Khi âm thanh gây niềm xao xuyến thì tự nó cũng chất chứa thi vị!

Song, về nghĩa, lila lại chính là một loài hoa có màu tím ngát rất được người phương Tây ưa chuộng: hoa lila - tức hoa tử đinh hương. Chuỗi âm thanh kế tiếp gợi hình ảnh những tràng hoa chuỗi hoa bật tím liên tiếp. Đó là những đóa hoa người đời, người thơ thầm kính viếng hương hồn Lorca hay chính là ngàn muôn đóa hoa của sự sống đang nảy nở từ cái chết đau thương của nhà thi sĩ, thể hiện sức sống bất diệt của những giá trị chân chính trên cõi đời này? Mỗi nghệ phẩm là một sản phẩm không lặp lại. Không chỉ nội dung, mà ngay cả hình thức. Năng lượng sáng tạo có thể tích tụ lâu dài trong cả ý thức và tiềm thức, bằng cả vốn sống, vốn văn hoá cùng kinh nghiệm nghệ thuật. Sáng tạo nghệ thuật là thể ; phải thể mới là nghệ thuật. Là người ham tìm tòi cách tân, Thanh Thảo hiểu rõ điều đó. "Với những bài thơ hay - thi sĩ sáng tạo với toàn bộ thể chất và tâm linh mình, và không biết cái nào bắt đầu trước : thể xác hay tâm linh .

Đó là cả một quá trình nhưng sáng tạo là khoảnh khắc. Khoảnh khắc ấy xảy ra càng đột ngột bao nhiêu càng tốt bấy nhiêu".

Bài số 2:

Thanh Thảo là nhà thơ với tài năng thơ ca mà đã đem đến cho thơ ca thời đó tiếng nói trung thực của một thế hệ tình nguyện cầm súng bảo vệ Tổ quốc. Dù vẫn là cái tôi công dân đầy nhiệt huyết nhưng thơ Thanh Thảo nghiêng về phản ánh tiếng nói của người trí thức nhiều suy tư, trăn trở trước các vấn đề nóng bỏng của xã hội và thời đại. Thơ Thanh Thảo cũng chứa đựng những nét tài hoa và mang tính liên tưởng cao. Bài thơ *Đàn ghi ta của Lor-ca* in trong tập ***Khối vuông ru-bic***, là một trong số đó, và được dư luận đánh giá là thành công về nhiều mặt.

Bài thơ viết về cái chết của Lor-ca (1898 – 1936), một thi sĩ, nhạc sĩ, nhà biên kịch thiên tài người Tây Ban Nha. Chính vì dòng máu nóng bỏng nhiệt tình thôi thúc nhà thơ cất cao tiếng đàn, tiếng hát, lời thơ để ca ngợi tự do bất diệt, phản đối bản chất tàn bạo, xấu xa của bè lũ phát xít Phơ-răng-cô. Lorca đã bị sát hại khi tuổi chỉ mới 38. Cả đất nước Tây Ban Nha khóc thương ông, một thiên tài của đất nước.

Cái chết của Lor-ca là sự kiện gây chấn động dư luận không những ở Tây Ban Nha mà còn trên toàn thế giới, chính vì vậy khi Thanh Thảo yêu mến khí phách cũng như tài năng của Lor-ca nên đã dành tâm huyết để viết nên bài thơ giống như dựng một tượng đài sừng sững về Lor-ca trong tâm tưởng những người mến mộ.

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

Qua tiếng đàn người đọc cũng cảm nhận được vẻ đẹp của hình tượng Lor-ca và biểu tượng nghệ thuật Lor-ca trong mạch cảm xúc và suy tư đa chiều, vừa sâu sắc, vừa mãnh liệt của tác giả. Được cảm nhận từ nhiều góc độ và đa chiều Lorca hiện ra với hình tượng yêu tự do và ông là một nghệ sĩ cô đơn. Bài thơ “Đàn ghi ta của Lorca” đã làm sống lại huyền thoại về một con người, một nghệ sĩ, một chiến sĩ của đất nước có truyền thống âm nhạc, thi ca và những vũ điệu nóng bỏng, flamenco...

Bài thơ được mở đầu với sự cất lên tiếng đàn rộn rã đầy hứng khởi, nó tượng trưng cho tâm hồn sôi nổi, mạnh mẽ, yêu đời của Lor-ca nói riêng và của dân tộc Tây Ban Nha nói chung. Những nét chấm phá vẽ ra hình ảnh Lor-ca – một nghệ sĩ tự do và đơn độc một cách đầy ấn tượng.

những tiếng đàn bọt nước

Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt

li-la li-la li-la

đi lang thang về miền đơn độc

với vàng trắng chénh choáng

trên yên ngựa mỗi mòn

Những nét đặc trưng của Tây Ban Nha ngay từ đầu đã được khơi gợi một cách khéo léo, đó là màu áo choàng đỏ gắt nhắc tới một nét độc đáo trong đời sống văn hóa của người dân Tây Ban Nha. Áo choàng đỏ khiến người ta liên tưởng tới đấu bò - một nét văn hóa ở tây Ban Nha, vừa giúp chúng ta hình dung khá cụ thể về Lor-ca. Các chàng đấu sĩ nổi bật giữa đấu trường với chiếc áo choàng đỏ thắm trên vai và mảnh vải đỏ trong tay. Những đấu sĩ với áo choàng đỏ bằng sự sáng suốt, khéo léo và lòng dũng cảm sẽ hạ gục chú bò tốt to lớn, hung dữ trong một hiệp đấu ngắn ngủi trước sự chứng kiến của hàng vạn khán giả.

Chuyên mạch cảm xúc từ sự sống bùng bùng đột ngột chuyển sang cái chết bi thảm chỉ trong khoảnh khắc, một khoảnh khắc nghiệt ngã, kinh hoàng. Đó là cái chết của Lorca khiến nhiều người không khỏi kinh ngạc và ám ảnh:

Tây Ban Nha hát nghêu ngao

bỗng kinh hoàng áo choàng bê bết đỏ

Lorca bị điệu về bãi bắn

chàng đi như người mộng du

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

tiếng ghi ta nâu

bầu trời cô gái ấy

tiếng ghi ta lá xanh biết mấy

tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan

tiếng ghi ta ròn ròn máu chảy

Thanh Thảo dường như đã thực sự hóa thân vào nhân vật trữ tình để cảm nhận thắm thía nỗi đau đớn và thể hiện điều đó bằng ngôn ngữ của trái tim, của ngòi bút như rướm máu. Bằng cách sử dụng các điệp từ, điệp ngữ, nhân hóa, ẩn dụ, tượng trưng đa nghĩa và đối lập được tác giả khai thác triệt để nhằm thể hiện bi kịch của Lor-ca. Từ đó đoạn thơ đã làm nổi bật sự đối lập giữa khát vọng tự do của người nghệ sĩ với bạo lực tàn ác của bọn phát xít giữa niềm lạc quan yêu đời với hiện thực đẫm máu.

Tiếng hát tượng trưng trong đoạn thơ “hát nghêu ngao” bỗng dừng tắt lịm. Biểu hiện cho sự sống bỗng nhiên tắt trước cái chết khủng khiếp hiện diện qua hình ảnh gậy ấn tượng rùng rợn: áo choàng bê bết đỏ. Lorca đã bị bắn máu chảy thành dòng, rướm cả vào áo choàng và cây đàn ghita. Những câu chữ trong thơ tạo nên hình khối, thành dòng máu chảy, góp phần nêu bật ý nghĩa tiếng đàn ghi ta ở những cung bậc khác nhau, hoàn cảnh khác nhau. Mỗi so sánh là một ẩn dụ về cái đẹp, tình yêu, nỗi đau, cái chết tương ứng với tiếng ghi ta nâu, tiếng ghi ta lá xanh biết mấy, tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan, tiếng ghi ta ròn ròn – máu chảy.

Tiếng ghi ta ròn ròn – máu chảy không đơn thuần chỉ là nghệ thuật nhân hóa mà cao hơn thế, nó là linh hồn của Lor-ca, là một hình ảnh gậy ấn tượng và ám ảnh sâu đậm, day dứt khôn nguôi.

Sự bất tử của tiếng đàn Lor-ca còn biểu hiện tập trung ở những khổ thơ cuối. Sự khâm phục chân thành và lòng tiếc thương vô hạn của nhà thơ Thanh Thảo đối với Lor-ca. Câu thơ như tiếng nấc có âm điệu ngắt quãng giống như tiếng khóc nghẹn ngào, thổn thức:

không ai chôn cất tiếng đàn

tiếng đàn như cỏ mọc hoang

giọt nước mắt vầng trăng

long lanh trong đáy giếng

đường chỉ tay đã đứt

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

dòng sông rộng vô cùng

Lor-ca bơi sang ngang

trên chiếc ghi ta màu bạc

chàng ném lá bùa cô gái Di-gan

vào xoáy nước

chàng ném trái tim mình vào lặng yên bất chợt

li-la li-la li-la...

Thanh Thảo vẫn tiếp tục sử dụng các biện pháp so sánh và ẩn dụ tượng trưng để khắc đậm niềm tin. Vì quá thương tiếc mà nhà thơ dùng những hình ảnh ẩn dụ cho cái chết của Lorca cùng với ý không ai chôn cất tiếng đàn, hình ảnh đường chỉ tay là ẩn dụ về số phận, về định mệnh nghiệt ngã. Các hình ảnh tượng trưng như giọt nước mắt, vàng trắng long lanh trong đáy giếng, dòng sông, lá bùa, chiếc ghi ta màu bạc,... đều được sáng tạo tượng trưng ám chỉ cõi chết, nơi siêu thoát. Và hành động ném lá bùa, ném trái tim mình cũng có ý nghĩa tượng trưng cho sự giải trừ vĩnh viễn, một sự lựa chọn của Lor-ca.

Và chính vì sự bất tử của Lorca thì tinh thần của ông và nghệ sĩ tài năng như ông đã có sức lan tỏa tới người đọc, tới những con người yêu chuộng tự do và hòa bình yêu lạc quan. Tiếng đàn của ông cứ thế lan tỏa không ai có thể chế ngự và cất lên những âm thanh vang vọng: không ai chôn cất tiếng đàn - tiếng đàn như cỏ mọc hoang... người mà ông suốt đời theo đuổi. Đây là cái đẹp không bạo lực nào có thể hủy diệt nổi.

Nó sẽ sống mãi, truyền lan mãi, giản dị mà kiên cường như cỏ dại. Qua đây cũng góp phần thể hiện nỗi xót thương trước cái chết bi thảm của một thiên tài; trước hành trình cách tân nghệ thuật dang dở không chỉ với bản thân Lor-ca mà còn với nền văn chương Tây Ban Nha. Và nó còn chứa đựng cả tâm trạng của người nghệ sĩ đọng lại thành những hình ảnh đẹp và buồn: giọt nước mắt vàng trắng – long lanh trong đáy giếng,... như giọt nước mắt khóc thương người nghệ sĩ chân chính của nhân dân.

Cây đàn ghi ta quen thuộc gắn bó với Lor-ca như hình với bóng giờ đây đã trở thành con thuyền đưa linh hồn ông sang thế giới bên kia. Cuộc đời, số phận của Lor-ca đã kết thúc nhưng tiếng đàn và sự ảnh hưởng của ông vẫn ngân nga, vang vọng mãi: li-la li-la li-la.

Bài thơ *Đàn ghi ta của Lor-ca* là bài thơ dồi dào nhạc tính, được sáng tạo với chủ ý tô đậm hình Lor-ca – nghệ sĩ hát rong vĩ đại. Bằng chính tiếng đàn ghi ta để giải bày nỗi đau buồn và khát vọng yêu thương của nhân dân mình. Nhạc tính của bài thơ từ vần và nhịp,

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

các thủ pháp lấy từ, điệp từ, sự kết hợp ngẫu hứng giữa các từ ngữ tạo nên những giai điệu mang tính chất âm nhạc khiến người đọc bị cuốn hút vào.

Bài thơ “Đàn ghi ta của Lorca” đã nhắc tới Lor-ca, những người yêu mến ông nhớ ngay đến câu nói nổi tiếng bộc lộ tính cách của một nghệ sĩ chân chính: Khi tôi chết hãy chôn tôi với cây đàn. Bằng rung động mãnh liệt của cảm xúc, bằng tấm lòng “liên tài” rất đáng trân trọng Thanh Thảo đã thể hiện sự mến mộ đồng cảm của mình qua những dòng thơ đầy cảm xúc và nước mắt cùng với đó là những sáng tạo nghệ thuật tinh tế, phong phú và đa dạng.

Bài số 3:

Bài thơ “Đàn ghi ta của Lorca” như một bức tâm thư của tác giả Thanh Thảo gửi tới độc giả về sự đồng cảm của ông với Lorca – một trong những tài năng sáng chói của văn học hiện đại Tây Ban Nha. Họ đã vượt qua không gian xa xôi, sự cách trở về địa lí để hòa vào nhau, hòa vào thế giới của những người nghệ sĩ chân chính, luôn sẵn sàng hi sinh vì nghệ thuật.

Lorca được biết tới là một trong những tài năng sáng chói của văn học hiện đại Tây Ban Nha. Trước sự thối nát của chế độ cầm quyền tại Tây Ban Nha lúc bấy giờ Lorca đã cổ vũ nhân dân đấu tranh chống lại mọi thế lực áp chế vừa khởi xướng và thúc đẩy mạnh mẽ những cách tân trong các lĩnh vực nghệ thuật. Chính sự cổ vũ của ông và những nghệ sĩ khác đã làm cho đời sống tinh thần của Tây Ban Nha và cả một vùng rộng lớn thuộc khu vực Tây Âu trở nên sôi động. Năm 1936, chế độ phản động cực quyền thân phát xít đã bắt giam và bắn chết ông vì đối với chúng ông như một nhóm lửa luôn sẵn sàng châm ngòi cho các phong trào của nhân dân bùng nổ, với chúng ông như một mục tiêu nguy hiểm cần phải tiêu diệt càng sớm càng tốt.

Tác giả Thanh Thảo khéo léo lồng ghép đưa câu chuyện cuộc đời Lorca xen lẫn với tiếng đàn ghita “li la li la” làm cho người đọc bị cuốn hút và muốn cháy cùng bản hòa tấu ghita của chính ông. Tiếng đàn như một người dẫn chuyện đưa người đọc đến với đất nước Tây Ban Nha xa xôi, đã giúp người đọc được gặp và chiêm ngưỡng chân dung người nghệ sĩ hi sinh vì nghệ thuật vì chính nghĩa. Tiếng đàn ghita đã đưa chúng ta đi gặp những anh chàng “Tây Ban Nha áo choàng đỏ gắt”. Màu áo choàng đỏ chỉ có trên những đấu trường thi đấu bò tót tại Tây Ban Nha. Khuất lấp bên trong cái đấu trường bò tót đầy sôi động kia chính là đấu trường của người nghệ sĩ. Lorca đã tự nguyện, kiêu hãnh khoác lấy tấm áo choàng đỏ gắt, cất lên những khúc ca đấu tranh đòi quyền sống, quyền tự do .

Tiếng đàn ghi ta đã đưa người đọc đến với chân dung người nghệ sĩ “lang thang” và “đơn độc”, song hành cùng người nghệ sĩ ấy là “vàng trắng chênh choáng” cùng với chiếc “yên ngựa mồi mòn”. Một cuộc hành trình “đơn độc”, xa xôi, không biết đích đến. Phải chăng đây là cuộc hành trình đi tìm cái đẹp và chân lí. Một cuộc hành trình mà từ

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

muôn đời nay luôn cô độc, và chưa bao giờ là một con đường bằng phẳng, dễ dãi. Bởi đó là con đường đi tìm chân lí và cái đẹp, mà chân lí và cái đẹp là những thứ vô hình đâu có thể cầm, nắm và có vị trí rõ ràng. Chân lí và cái đẹp chỉ có thể cảm nhận được khi tình yêu với cái đẹp trong ta đã đủ độ lớn và đến lúc “chín mùi”.

Tiếng đàn đưa chúng ta đi gặp người nghệ sĩ đơn độc và cũng chính tiếng đàn đưa ta đến với nỗi đau. Nỗi đau của cái chết, của mất mát và nỗi đau của sự chia lìa. Tác giả dùng từ “bỗng” để nói về sự kinh hoàng, sự bất ngờ của chính ông về cái chết của một người mà ông coi là “thần tượng”. Nỗi kinh hoàng đó không chỉ của riêng tác giả, của bạn, của tôi, của những độc giả yêu thơ mà đó còn là nỗi kinh hoàng của nhân dân Tây Ban Nha nói riêng và của tất cả những người yêu chuộng hòa bình trên thế giới nói chung. Nếu như người chiến sỹ ấy ra đi oai phong lẫm liệt với “áo choàng đỏ gắt” thì giờ đây “áo choàng bê bết đỏ”. Người chiến sỹ ấy ra đi, tiến về bãi biển “như người mộng du”, vừa đi vừa “hát nghêu ngao”. Khi đối mặt với cái chết, với cánh cửa của tử thần Lorca không hề run sợ, ông vẫn hát vẫn “phiêu”, với ông đây như một cửa ải để đến được với chân lí và cái đẹp. Một cửa ải đã lấy đi xương máu và mạng sống của ông, nhưng với người nghệ sỹ chân chính còn tâm hồn là còn sống.

Cây đàn ghita như người bạn tri kỉ, phút cuối đời cây đàn đã cất lên những cung bậc bồi hồi, da diết, đau đớn nhất để tiễn đưa người bạn tri kỉ của mình về với nơi mà người ta gọi đó là “xứ sở của tâm hồn”:

“tiếng ghi ta nâu

Bầu trời cô gái ấy

Tiếng ghi ta lá xanh biếc mấy

Tiếng ghi ta tròn bọt nước vỡ tan

Tiếng ghi ta ròn ròn

Máu chảy”

Âm thanh tiếng đàn như vỡ òa, xé tan bầu trời u ám kia thành những nỗi đau đọng lại trong hình khối, hóa thân thành thân phận. Tiếng ghita ấy cất lên từ một tình yêu cao xanh như bầu trời, trong veo như giọt sương mai và cháy hết mình như những đốm lửa. Tiếng đàn ấy được tạo nên từ một sức sống mãnh liệt của tuổi trẻ, chất chứa những nỗi đau và những dự cảm về một giấc mơ tan mơ của một người nghệ sỹ đa cảm. Tiếng đàn ấy đã hóa thành thân thể, biến hóa thành linh hồn và khắc họa nên cuộc đời một người nghệ sỹ. Tiếng đàn như tiếng khóc thương cho một thân phận nghệ sỹ đoản mệnh: “tiếng ghi ta ròn ròn / máu chảy”. Câu thơ như tiếng nấc, như tiếng kêu ai oán đầy xót xa. Cái chết của người nghệ sỹ đã trở thành một nỗi đau, đã trở thành một vết cửa dài trong trái

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

tim người dân Tây Ban Nha và trong lòng nhân loại. Chính tiếng đàn ấy đã hòa tấu tạo nên một khúc ca bi tráng về tâm hồn, về cuộc đời, thân phận của một kiếp đời nghệ sỹ. Phải chăng tiếng đàn ấy là sợi dây kết nối cho những trái tim đồng điệu như Thanh Thảo và Lorca.

Lorca đã ra đi nhưng tiếng đàn sẽ còn tồn tại mãi mãi. Bọn chúng có thể hèn hạ giết chết ông nhưng chúng không thể nào chôn được tiếng đàn. Tiếng đàn ấy mang linh hồn của người nghệ sỹ, mang ước nguyện và khát vọng của người dân Tây Ban Nha. Đối với nhân dân tiếng đàn ấy luôn ngân vang mãi trong trái tim và tâm hồn họ. Với Thanh Thảo tiếng đàn của Lora vẫn luôn trường tồn mãi mãi, nó mang sức sống dẻo dai như những cây “cỏ dại”. Tiếng đàn ấy sẽ tồn tại và trường tồn mãi mãi. Cái chết của người nghệ sỹ thiên tài được tác giả khắc họa thông qua hình ảnh vàng trắng và “giọt nước mắt”, hai hình ảnh ấy xuất hiện một cách đối ngẫu không có từ ngữ biểu thị quan hệ đặt giữa chúng, mở ra cho người đọc những cảm xúc đa chiều và nhiều dòng suy nghĩ:

“Giọt nước mắt vàng trắng

Long lanh trong đáy giếng”

Kẻ thù còn hèn hạ đến mức đã vứt xác Lorca xuống một cái giếng bỏ hoang. Chúng cứ nghĩ giết chết ông là mọi thứ thuộc về ông sẽ biến mất nhưng không, chúng đã lầm. Dù người nghệ sỹ ấy có ra đi dù là bị giết chết hay theo qui luật của cuộc sống “đường chỉ tay đã đứt” thì tâm hồn ông luôn còn tồn tại mãi mãi. Chiếc ghi ta nâu trước kia giờ đã hóa thành “ghita bạc”. Cây đàn ghi ta ấy đã nhuộm đầy ánh trăng, đã uống đầy nước của dòng sông huyền thoại – dòng sông đưa con người ta về với cõi vĩnh hằng. Dòng sông ấy sẽ xóa dịu mọi nỗi đau, giải thoát mọi kiếp đời cực khổ và đưa họ về một thế giới “cực lạc”.

Hành động “ném lá bùa” và “ném trái tim” của Lorca như lời chào tạm biệt của ông với thế giới đầy đau thương và tội ác này. Mọi đau khổ đã trở thành quá khứ, ông ra đi trong sự thanh thản, trong tư thế ngẩng cao đầu và “phiêu du” như một chàng lãng tử đi tìm cái đẹp. Chỉ qua tiếng đàn ghi ta nhưng với bàn tay tài hoa của tác giả Thanh Thảo chúng ta đã được trải qua vô vàn những cung bậc cảm xúc từ mơ mộng, oai phong đến đau khổ tột cùng. Và mấy ai trong chúng ta hiểu được rằng “li la li la” không chỉ là những âm thanh mô phỏng phần vĩ thanh của một bản đàn mà đó còn là tên một loài hoa – hoa đình hương. Chúng đã kết thành một vòng hoa tưởng niệm nghiêm trang, tỏa hương thơm ngào ngạt đặt trước nấm mộ người nghệ sỹ tài hoa thiên tài. Vòng hoa ấy như tấm lòng của tác giả nói riêng và nhân dân yêu hòa bình trên thế giới này nói chung gửi tới Lorca, với chúng tôi ông luôn luôn sống, luôn là tượng đài bất tử về tình yêu hòa bình.

“Khi tôi chết hãy chôn tôi với cây đàn” – lời tựa của bài thơ cũng chính là tâm nguyện của Lorca trước khi mất, tiếng đàn ấy đã trở thành tiếng đàn tri kỷ, hóa giải và xóa tan mọi đau khổ. Tiếng đàn ghita dưới bàn tay tài hoa của nhà thơ Thanh Thảo đã được thổi

Cảm nhận về bài thơ Đàn ghi ta của Lorca

hồn và trở thành tiếng nói của bao thế hệ nghệ sỹ – những người yêu tự do, yêu nghệ thuật. Với họ nếu chết vì nghệ thuật thì đó là cái chết chân chính và cứ coi như “đường chỉ tay đã đứt” vậy.

» **Xem thêm:**

- [**Phân tích bài thơ Đàn ghi ta của Lor-ca \(Thanh Thảo\)**](#)
- [**Hình tượng Lor-ca trong Đàn ghi ta của Lor-ca**](#)